

Posudek
oponenta bakalářské práce

Ústav sociální práce Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové

Autor(ka) závěrečné práce: Žaneta Martínková

Název závěrečné práce: Vliv psychosociální rehabilitace v tréninkové kavárně na kvalitu života klientů

Oponentka: Mgr. et Bc. Zuzana Hloušková

Hodnocení formulace hlavního cíle práce:

A

Odůvodnění: Cíl práce je zřetelně vymezen v úvodu práce a jeho formulace se v obsahu práce nemění. Cíl je stanoven konkrétně a dosažitelně, měřitelný je však hodně obtížně, jelikož je zaměřen na výzkum subjektivních kategorií. Dílčí cíle jsou stanoveny v kontextu sociální práce a sociální politiky.

Hodnocení struktury práce:

B

Odůvodnění: Struktura práce odpovídá Metodickému pokynu ředitele ÚSP FF UHK č. 1/2018 a je odpovídající vzhledem ke zvolenému cíli práce, ačkoliv řazení některých kapitol nerespektuje kauzalitu – a téma skáče sem a tam: nejprve je vysvětlena kvalita života, pak teoretické uchopení psychosociální rehabilitace, pak fáze zotavení (která zjevně rehabilitaci předchází, pak zpět k pracovní rehabilitaci, pak popis konkrétní kavárny, následují obecně pojatá rizika rehabilitačního programu (bez vazby na vybrané pracoviště a na cíle výzkumu).

Hodnocení teoretické části práce:

B

Odůvodnění: Klíčové pojmy jsou popsány přehledně, u některých kapitol, které se jeví jako klíčové ke studovanému oboru, bych však očekávala, že budou zpracovány více do hloubky (např. 2.2. Specifika sociální práce). Autorka využila adekvátní odborné prameny, postrádám však více aktuální články v odborných časopisech, modelové příklady apod. Kritická reflexe se pohybuje především na úrovni komentářů a shrnutí. Teoretická část je logicky propojena s výzkumem, konkrétní teoretická východiska pro výzkum explicitně jsou zvolena částečně, není zřejmé, proč při volbě kritérií kvality života nevybrala autorka nějaký již existující koncept, např. torontský model nebo program C. A. O'Boyle a H. M. McGrea, o kterých se zmiňuje v teoretické části (viz kap. 3.2.3.), ale přiklonila se k vlastnímu pojetí 4 indikátorů, které ztotožnila s dílčími výzkumnými cíli. To mělo na důsledek až přílišné zúžení něčeho tak komplikovaného, jako je měření kvality života. Např. indikátor „zdravotní

stav“ smrškl hlavně na fyzickou kondici a únavu, jiné aspekty jako vliv na zdravé stravování (nové způsoby přípravy pokrmů, pozdní večeře), dodržování lékového režimu nebo odolnost imunitního systému, jsou opomenuty. Indikátor „Sociální vztahy“ se naprosto vyhýbá partnerským vztahům. Ještě více mě překvapilo, že mezi kritérii není „perspektiva do budoucnosti“, což považuji u lidí zařazených do psychosociálního (pracovního) rehabilitačního programu za klíčové.

Hodnocení metodické části práce:

B

Odůvodnění: V rámci zvoleného designu výzkumu nemám ke zvolené metodologii výhrady. Je popsána dostatečně (s výjimkou způsobu zpracování dat, kdy je kódování popsáno jen v obecné rovině) vč. etických a rizikových momentů.

Hodnocení zpracování výsledků výzkumu:

A

Odůvodnění: Prezentace zjištěného je jednoznačně oddělena od vlastní interpretace a zpracování výsledků je provedeno adekvátně dle požadavků, kladených na tento typ výzkumu.

Hodnocení naplnění cílů a zpracování závěrů práce:

B

Odůvodnění: Zvolených cílů se podařilo dosáhnout, závěry a diskuse mají oporu v nově získaných poznacích a faktech, k porovnání s teoretickými východisky však nedošlo. Výzkum je sice z hlediska užitých technik (rozhovor) reflektován, zda se výzkumná strategie osvědčila, není hodnoceno.

Hodnocení formální stránky práce:

A

Odůvodnění: Stylistická a gramatická úroveň práce je odpovídající, formální požadavky kladené na závěrečné práce jsou splněny.

Hodnocení přínosu práce pro praxi sociální práce či sociální politiky:

B

Odůvodnění: Práci hodnotím jako velmi přínosnou pro praxi sociální práce a sociální politiky, přináší pohled klientů a také doporučení pro dobrou praxi, která může posloužit zařízením typu „tréninková kavárna“ či registrovaným provozovatelům služeb sociální rehabilitace.

Další připomínky:

V práci chybí bližší popis rehabilitačního programu (délka programu, způsob práce s klientem, tvorba vztahu se sociálním pracovníkem, zpětnovazební nástroje apod.), ale i popis pracovního místa (náplň práce, činnosti vykonávané klienty pod dohledem/samostatně, pracovní doba, míra zodpovědnosti apod.), přiznám se, že nestačí jen napsat „kuchař/číšník“, to může znamenat v různých pracovištích pokaždé něco jiného. Tyto informace mohly být zařazeny např. do příloh, stejně jako i menu kavárny. Klienti se v rozhovorech zmiňují, že se v kavárně „naběhají“, jaká je tedy její kapacita? Dále říkají, že nepracují na plný úvazek, ale že si ho mohou postupně zvyšovat – na jaký tedy pracují? Jelikož netušíme, jakou má program úspěšnost při umístění klientů na volném trhu práce, není vlastně moc zřejmé, s jakými očekáváními klienti do programu vstupují a zda vůbec vědí, do čeho jdou. U některých je z tab. 3 patrné, že v tréninkové kavárně setrvávají i 4 roky, což možná odsouvá řešení této otázky na neurčito. Je škoda, že tyto informace o rehabilitačním programu v práci chybí. Všechny tyto skutečnosti mohou ovlivnit interpretaci výsledků výzkumu a jejich kritickou reflexi.

Otázky k obhajobě:

Můžete prosím vysvětlit, proč jste ve svých indikátorech kvality života (dílní výzkumné cíle) vynechala kulturní dimenzi, tedy kulturní vyžití, uměleckou tvorbu, záliby apod.? V řadě modelů, uváděných v teoretické části se tato dimenze vyskytuje.

Má nástup do sociální rehabilitace nějaký vliv na fázi zotavení (resp. reorientace, kdy dochází k obnově smysluplných vztahů a sociálních rolí)? Nebo jsou do práce přijímání lidé ve fázi stabilizace, tedy již po zotavení? Nakolik v prožívání kvality života hraje roli strach (a následné stavy úzkosti) z přetížení a možného relapsu do nemoci (ataky)?

Mohla by vysvětlit na příkladu (třeba na úryvku z rozhovoru v příloze 2), jak probíhalo kódování podle dílčích cílů? Co pak vyjadřují pojmy jako „docházka“, „režim dne“ nebo „překonání horších dnů“, které jste v textu vytučnila?

Celkové zhodnocení práce:

B

Odůvodnění: Celkově vnímám zpracování předložené práce na velmi dobré úrovni, vzhledem k výše uvedeným drobným pochybením navrhuji mírné snížení známky.

V Hradci Králové, dne 12. 8. 2019

Zuzana Hloušková

jméno oponenta (strojově)

podpis vedoucího práce/opponenta